

Pracovnílékařské služby z hlediska nové legislativy

MUDr. Anežka Sixtová
Ministerstvo zdravotnictví

E-mail: anezka.sixtova@mzcr.cz

Nová zdravotnická legislativa od 1. 4. 2012

- **zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách**
 - definice zdravotních služeb, práva a povinnosti, povolení k poskytování zdravotních služeb, zdravotnická dokumentace a nakládání s ní
- **zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách**
 - posudková péče, pracovnělékařské služby, posuzování nemocí z povolání
- **zákon č. 375/2011 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zdravotních službách, zákona o specifických zdravotních službách a zákona o zdravotnické záchranné službě**
 - přehled dotčených zákonů
- **zákon č. 369/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony**
 - zrušení úhrady pracovnělékařských prohlídek

Vyhlášky účinné od 1.4.2012

- 92/2012 Sb., o požadavcích na minimální technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení a kontaktních pracovišť domácí péče
- 99/2012 Sb., o požadavcích na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb
 - minimální vybavení oborů ambulantní péče - obor všeobecné praktické lékařství a obor pracovní lékařství
 - _____
- 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci
 - obsah a rozsah zdravotnické dokumentace, obsah lékařského posudku
 - _____
- 104/2012 Sb., o posuzování nemocí z povolání
 - postup při posuzování nemocí z povolání
 - =====
- 79/2013 Sb., o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče
 - organizace, obsah a rozsah pracovnělékařských služeb, posuzování zdravotní způsobilosti, kontraindikace, druhy, periodicita a obsah pracovnělékařských prohlídek

Základní mezinárodní normy v PLS

- Úmluva MOP č. 161 o závodních zdravotních službách (vyhl. č. 145/1988 Sb.)
- ČR ratifikována 25.2.1988, účinnost 25.2.1989
- V zák. č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu upravena od 1.1.1992 ve znění zák. č. 548/1991 Sb.
- Sm. č.89/391/EHS o provádění opatření ke zvýšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (čl. 14 - zajištění zdravotního dohledu nad zdravím zaměstnanců)

Úml. MOP č.161- čl.5 – úkoly závodních zdrav. služeb

1. Stanovit a vyhodnocovat nebezpečí, která ohrožují zdraví na pracovišti
 2. Dohlížet na činitele v pracovním prostředí a pracovní zvyklosti, které mohou ovlivňovat zdraví pracovníků, včetně hygienických zařízení, závodních jídelen a ubytoven, pokud tato zařízení obstarává zaměstnavatel
 3. Poskytovat poradenství o plánování a organizování práce, včetně uspořádání pracovišť, o výběru, údržbě a stavu strojů a jiného zařízení a o látkách, jichž se užívá při práci
 4. Účastnit se na vypracování programů zlepšování pracovní praxe a zkoušek a vyhodnocování nových zařízení ze zdravotního hlediska
 5. Poskytovat poradenství o zdraví, bezpečnosti a hygieně při práci a ergonomii a individuálních a hromadných ochranných pomůckách
 6. Dohlížet na zdraví pracovníků v souvislosti s prací
 7. Podporovat přizpůsobování práce pracovníkům
 8. Účastnit se na opatřeních pracovní rehabilitace
 9. Spolupracovat při poskytování informací, výcviku a výchovy v oblasti zdraví a hygieny při práci a ergonomie
 10. Organizovat první pomoc a ošetření při pracovních úrazech a jiných akutních poruchách zdraví
 11. Účastnit se na rozborech pracovní úrazovosti a nemocí z povolání
- Součástí poskytování poradenství o zdraví je i účast na programech podpory zdraví.

Úmluva MOP č. 161

- Čl. 7 – ZZS mohou být organizovány pro jeden nebo několik podniků
- Čl. 10 - personál poskytující závodní zdravotní služby má být plně pracovně nezávislý na zaměstnavateli, pracovnících a jejich zástupcích.
- Čl. 12 - dohled nad zdravím pracovníků nesmí být pro ně spojen se ztrátou na výdělku; musí být bezplatný a konat se pokud možno v pracovní době.

Úhrada pracovnělékařských služeb

- **Od 1.4.2012 PLS hradí zaměstnavatel**
- **Vstupní prohlídky** hradí osoba ucházející se o zaměstnání, zaměstnavatel pokud uzavře smlouvu, pokud není jiná dohoda nebo jiný právní předpis nestanoví jinak.
- Dohodnout se mohou tak, že zaměstnavatel vstupní lékařskou prohlídku uhradí, i když uchazeče nepřijme, nebo naopak, že tuto prohlídku uchazeči neuhradí, i když ho přijme (tedy uchazeč se stane zaměstnancem).
- **Jde vždy o dohodu**, nikoliv jednostranné rozhodnutí !
- Jedná se o **ceny smluvní**, do ceny lze promítnout ekonomicky oprávněné náklady, přiměřený zisk a daň
 - ✓ zákon č.526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů a při zohlednění Cenové rozhodnutí, Věstník MZ ČR, kterými jsou vydávány seznamy zboží s regulovanými cenami - cena není regulovaná
 - ✓ zákon č.586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
 - ✓ zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších úprav

Pracovnílékařské služby

- Jsou služby preventivní
- Vycházejí z Úmluvy ILO č. 161 o závodních zdravotních službách (vyhl. č.145/1988 Sb.)
- Na pracovní lékařské služby se nevztahuje možnost svobodné volby poskytovatele (§ 29 odst 2 písm.b) zák. 372/2011 Sb.)
- zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách vymezuje práva a povinnosti :
zaměstnavatelů, zaměstnanců , poskytovatelů PLS
- *Do 1.4.2012 zákon č. 20/1966 Sb. (§§ 9 odst. 2,18a, 35a, 40)*
- *Směrnice č. 49/1967 Věst. MZ o posuzování zdravotní způsobilosti k práci (reg. v částce 2/1968 Sb.)*

Obsah pracovnělékařských služeb

K zajištění kvality je nezbytné komplexní poskytování PLS nebo vytvoření podmínek pro komplexní služby.

- **Poradenství** zaměřené na ochranu zdraví při práci, ochranu před PÚ, NzP a nemocemi souvisejícími s prací
- **Dohled na pracovištích** a nad výkonem práce nebo služby je povinen provádět každý poskytovatel PLS
 - Audit pracovních podmínek
 - Podklady pro odhad zdravotní náročnosti práce
- **Hodnocení zdravotního stavu**
 - Hodnocení vlivu pracovní činnosti, pracovního prostředí a pracovních podmínek na zdraví
 - Provádění preventivních prohlídek
 - Hodnocení zdravotního stavu za účelem posuzování zdravotní způsobilosti k práci
- **Školení** v poskytování první pomoci

Nové povinnosti

■ poskytovatel

- vedení dokumentace o PLS
 - » vykazování poradenské činnosti (i zaměstnancům)
 - » vykazování dohledu – bližší úprava vyhláškou
- oznámit neprodleně závažné nebo opakující se negativní zjištění
- vedení zdravotnické dokumentace odděleně
- způsob předávání dokumentace

■ zaměstnavatel

- umožnit vstup na všechna pracoviště zaměstnavatele
 - » též při šetření nemocí z povolání
- hradit poskytovatelem požadovaná odborná vyšetření, měření, expertízy apod.
 - » nesouhlas – stanovisko orgánu ochrany veřejného zdraví

■ lékař

- ohlašovací povinnost –
 - posuzující lékař
 - ošetřující lékař

Zdravotnická dokumentace

Povinnosti poskytovatele

- vést dokumentaci o PLS, která se nevztahuje ke konkrétnímu zaměstnanci, odděleně od zdravotnické dokumentace vedené o konkrétních zaměstnancích (záznamy o dohledu na pracovišti výsledky analýz, o poradenství a dalších činnostech)
- vést odděleně zdravotnickou dokumentaci vedenou o pacientovi od zdravotnické dokumentace vedené o zaměstnanci při poskytování PLS, jestliže je i registrujícím poskytovatelem pacienta

Nakládání se zdravotnickou dokumentací při ukončení poskytování PLS

- Poskytovatel oznámí záměr ukončit poskytování PLS zaměstnavateli alespoň **60 dnů** před datem zamýšleného ukončení
- zároveň uvede lhůtu, do které mu zaměstnavatel sdělí identifikační údaje nového poskytovatele.
- na základě sdělení zaměstnavatele předá ZD poskytovateli určenému zaměstnavatelem
- Pokud poskytovatel neobdrží sdělení o novém poskytovateli v určené lhůtě, předá ZD a její soupis příslušnému správnímu orgánu.

Nakládání se zdravotnickou dokumentací při ukončení poskytování PLS

- Správní orgán do doby než bude ZD týkající se PLS předána novému poskytovateli určenému zaměstnavatelem, zajistí pro pacienty
- **výpisy, opisy nebo kopie ZD** v rozsahu potřebném
 - pro zajištění návaznosti poskytnutí ZS nebo
 - k posouzení zdravotního stavu nebo zdravotní způsobilosti je-li to nezbytné
- tyto činnosti může vykonávat pouze zdravotnický pracovník,
- V případě úmrtí poskytovatele PLS správní orgán oznámí převzetí ZD příslušnému zaměstnavateli a na základě jeho informace pak předá jinému poskytovateli PLS, se kterým zaměstnavatel uzavřel smlouvu

Smluvní zajištění pracovnělékařských služeb

- Povinnost zajistit PLS pro všechny zaměstnance
- Poskytovatelem PLS je poskytovatel v oboru:
 - Všeobecné praktické lékařství
 - Pracovní lékařství
 - *(pro všechny kategorie práce podle zák. č.258/2000 Sb)*
- Zajištění služeb s poskytovatelem PLS na základě písemné smlouvy
- Smlouva může být s jedním poskytovatelem
 - nebo s několika poskytovateli
- Od 1.4.2013 platí novela zákona č. 373/2011 Sb.ve sb. zákonů č. 47/2013 - § 58a
- Je možné poskytování PLS i vlastními zaměstnanci poskytovatele ZS
- Podmínka zajištění odborné nezávislosti

Zajištění pracovnělékařských služeb

- U kateg. 1 možnost zajišťovat provádění pracovnělékařských prohlídek (vstupních, periodických, mimořádných) a posuzování zdravotní způsobilosti k práci na základě písemné žádosti u registrujícího praktického lékaře

výběr je na zaměstnavateli

(Výstupní prohlídky se pro kategorii 1 a pro dohody nepožadují navrženo ve vyhlášce o pracovnělékařských službách)

- ostatní pracovnělékařské služby zaměstnavatel zajišťuje prostřednictvím poskytovatele se kterým má písemnou smlouvu

Zajištění pracovnělékařských služeb

- dojde-li ke změně zařazení práce do kategorie vyšší než kategorie 1 nebo ke změně činnosti, musí zaměstnavatel uzavřít novou nebo doplnit dosavadní písemnou smlouvu o ty PLS, které doposud nepožadoval, a to nejpozději **do 3 měsíců** ode dne, kdy k této změně došlo.

Zajištění pracovnělékařských služeb

- **Zaměstnavatel musí**
- při zařazování zaměstnanců k práci postupovat podle závěrů lékařských posudků,
- při odeslání k prohlídce vybavit zaměstnance žádostí s údaji o druhu práce, režimu práce, prac. podmínkách, zařazení do kategorie práce
- odeslat zaměstnance na mimořádnou prohlídku, pokud o to zaměstnanec požádal
- má právo vyslat zaměstnance na mimořádnou prohlídku, má-li pochybnosti o jeho zdravotní způsobilosti

Zajištění pracovnělékařských služeb

- Zaměstnanec je povinen podrobit se PLS
u smluvního poskytovatele a dalším zdravotním službám indikovaným poskytovatelem PLS
- Podrobit se PLS nařízeným podle jiného předpisu
- jestliže se osoba ucházející se o práci nepodrobí vstupní pracovnělékařské prohlídce, považuje se za zdravotně nezpůsobilou
- Změna § 59 pro vstupní prohlídku u prací konaných na dohodu mimo pracovní poměr

Vstupní prohlídka uchazeče se o zaměstnání

- Vstupní prohlídka u osoby ucházející se o zaměstnání se uskuteční u smluvního poskytovatele PLS
- v případě prací kategorie u 1, pokud není součástí této práce činnost pro jejíž výkon jsou stanoveny podmínky zdravotní způsobilosti jinými právními předpisy, je možné provést prohlídku u registrujícího poskytovatele, ke kterému ho vyslal zaměstnavatel

Vstupní prohlídka uchazeče se o zaměstnání

- Podle novely zákona č. 373/2011 Sb, od 1.4.2013
- zaměstnavatel vstupní lékařskou prohlídku zajistí vždy před uzavřením
- a) pracovního poměru,
- b) dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti, má-li být osoba ucházející se o zaměstnání zařazena k práci, která je podle zákona o ochraně veřejného zdraví prací rizikovou nebo je součástí této práce činnost, pro jejíž výkon jsou podmínky zdravotní způsobilosti stanoveny jinými právními předpisy
- zaměstnavatel může vstupní lékařskou prohlídku vyžadovat, má-li pochybnosti o zdravotní způsobilosti osoby ucházející se o práci, která není prací rizikovou a která má být vykonávána na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti, nebo
- c) vztahu obdobného vztahu pracovněprávnímu (*člen družstva, soudci*).
- Osoba ucházející se o zaměstnání se považuje za zdravotně nezpůsobilou k výkonu práce, k níž má být zařazena, pokud se nepodrobí vstupní lékařské prohlídce podle bodu 1, 2 nebo 3.

Požadavky na zdravotní způsobilost podle zák. č. 262/2006 Sb., zákoník práce

- § 103 odst. 1 písm a) zaměstnavatel je povinen nepřipustit, aby zaměstnanec vykonával zakázané práce a práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti
- § 32 V případech stanovených zvláštním právním předpisem je zaměstnavatel povinen zajistit, aby se fyzická osoba před uzavřením pracovní smlouvy podrobila vstupní lékařské prohlídce.
- Do 1.4.2013 zvl. právní předpis= směrnice č.49/1967 Věst. MZ
- Od 1.4.2013 zák. č. 373/2011 Sb. a vyhláška č. 79/2013 Sb., o pracovnělékařských službách

Hodnocení zdravotního stavu preventivní prohlídka posudková - závěr

■ Vstupy pro objektivní posouzení zdravotní způsobilosti:

1. zdravotní náročnost práce = kvalifikovaný odhad zdravotních nároků souvisejících s výkonem práce nebo činnosti za konkrétních pracovních podmínek

2. zjištěná kvalita zdraví v době posuzování = lékařská prohlídka + výpis ze zdrav. dokumentace

Zdravotní náročnost vykonávané práce

- Zdravotní náročnost se rámcově vyjadřuje charakteristikou pracovních podmínek = údaje o
 - Pracovním zařazení posuzované osoby = pracovní pozice
 - Druhu práce = profese (účetní, opravář)
 - Režimu práce = směnnost + hodinový úvazek (nepřetržitý provoz)
 - Pracovních podmínkách
 - Zdravotních rizicích práce = faktory pracovních podmínek a jejich míra podle kategorizace prací (§ 37 a násl. zák. č. 258/2000 Sb.) – uvede se výčet faktorů a u každého se uvede míra 2,3,nebo 4; neuvádí se faktor zařazený do kategorie 1 (např. hluk 2, vibrace 4, prach 3,psych. zátěž 2)
 - Bezpečnostních rizicích práce = rizika úrazu (výška a jaká, střelná zbraň, řízení motorového vozidla a jaké skupiny)
- Údaje jsou povinným obsahem lékařského posudku (vyhl. č.98/2012 Sb. o zdravotnické dokumentaci + vyhl. 79/2013 Sb., o pracovnělékařských službách)

Vstupní lékařská prohlídka

- Kromě případů stanovených zákonem (§ 59)
- Též před převedením zaměstnance na jinou práci, pokud se je **práce vykonávána za odlišných podmínek**, než ke kterým byla posouzena zdravotní způsobilost zaměstnance
- odlišnou podmínkou se rozumí navýšení rizikových faktorů nejméně o jeden, a to bez ohledu na to, zda změna takových podmínek vede ke změně výsledné kategorie práce.

Periodická prohlídka

Cílem je včasné zjištění změny zdravotního stavu v době, kdy lze předpokládat změnu zdravotní způsobilosti v souvislosti se zdravotní náročností práce a se stárnutím organismu,

Navrhuje se nově změna periodicity,

Řadová prohlídka je nahrazena periodickou.

Prohlídka se provádí při výkonu práce zařazené v kategorii

1. 1x za 6 let, po dovršení 50 let věku **1x za 4 roky,**

2. 1x za 5 let, po dovršení 50 let věku **1x za 3 roky,**

2. rizikové a **3. 1x za 2 roky,**

4. 1x za 1 rok,

a při výkonu prací s ohrožením zdraví **1x za 4 roky,** po 50 letech

1x za 2 roky pokud jiný práv. předpis nebo orgán ochrany veř. zdraví nestanoví lhůtu kratší.

žáka nebo studenta se provádí **1x ročně,** pokud vykonává při praktickém vyučování nebo praktické přípravě **rizikové práce.**

Periodická prohlídka u dohod

- Jde-li o práce vykonávané na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, periodické prohlídky se neprovádějí.
- To neplatí v případě, kdy je práce na základě těchto dohod u zaměstnavatele prováděna opakovaně a doba, na kterou je práce opakovaně sjednávána, je delší než lhůta pro provedení periodické prohlídky a zaměstnavatel provádění těchto prohlídek vyžaduje.

Mimořádná prohlídka

- Účel - zjištění zdravotního stavu posuzovaného zaměstnance v případě důvodného předpokladu, že došlo ke ztrátě nebo změně zdravotní způsobilosti k práci
- Nařízení orgánu ochrany veřejného zdraví nebo SÚJB
- na základě informace ošetřujícího lékaře o podezření, že změnou zdravotního stavu došlo ke změně zdravotní způsobilosti k práci
- na žádost zaměstnavatele z jeho podnětu nebo z podnětu zaměstnance

Mimořádná prohlídka- provádí se

- Pokud to v daném období vyžaduje zdravotní náročnost konkrétních pracovních podmínek
- Zhoršení pracovních podmínek ve smyslu zvýšení míry rizika u faktoru k němuž byla posuzována zdravotní způsobilost (*změnila se kategorie práce*)
- Opakované překročení BET, nebo na základě závěru jiných vyšetření prováděných za účelem sledování zátěže organismu působením rizikových faktorů
- Zjištění změny zdravotního stavu při lékařské prohlídce, která předpokládá změnu zdravotní způsobilosti zaměstnance k práci
- Výkon práce přerušen z důvodů:
 - nemoci delší než 8 týdnů, úraz s těžkými následky, bezvědomí nebo jiná těžká újma na zdraví,
 - s výjimkou výkonu práce v kategorii první a nejde-li o práci, při které může být ohroženo zdraví zaměstnance nebo jiných osob
 - na dobu delší než 6 měsíců z jiných důvodů

Mimořádná prohlídka

- zpravidla se provedou pouze odborná vyšetření nezbytná v souvislosti s důvodem této prohlídky (výjimka - zjištěná změna zdravotního stavu, přerušení práce na dobu delší než 6 měsíců)
- nedochází ke změně intervalu provedení periodické prohlídky (výjimka zjištěná změna zdravotního stavu, přerušení práce na dobu delší než 6 měsíců)

Výstupní prohlídka

- Cíl- zjištění zdravotního stavu v době ukončení výkonu práce, a to s důrazem na zjištění takových změn zdravotního stavu, u kterých lze předpokládat souvislost s výkonem práce
- Výstupní prohlídka se provádí na základě žádosti zaměstnance, nebo pokud tak stanoví jiný zákon, při ukončení pracovněprávního vztahu nebo obdobného vztahu,
- při převedení na práci se sníženou náročností ve smyslu snížení míry rizika nebo práci konanou za příznivějších pracovních podmínek, než ke kterým byla posouzena zdravotní způsobilost zaměstnance.
- U výstupní prohlídky se nevydává lékařský posudek (*vydá se potvrzení a lékařská zpráva pro praktika*)

Výstupní prohlídka

- neprovede se
- jde-li o práce zařazené do kategorie 1 a u zaměstnance nebyla zjištěna v době výkonu práce u zaměstnavatele nemoc z povolání, ohrožení nemocí z povolání nebo pracovní úraz
- v případě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, jestliže nebylo podle zákona vyžádáno provedení vstupní lékařské prohlídky a není-li podezření na změnu zdravotního stavu v souvislosti s výkonem práce

Obsah lékařské prohlídky – rozsah vyšetření

- **Základní vyšetření:**
- **rozbor údajů** o dosavadním vývoji zdravotního stavu a dosud prodělaných onemocněních s cíleným zaměřením zejména na výskyt nemocí, které mohou omezit nebo vyloučit zdravotní způsobilost (**anamnéza** osobní, rodinná + **výpis ze ZD**),
- **pracovní anamnéza**; zejména se sleduje odezva organismu na výskyt rizikových faktorů a pracovní podmínky,
- **komplexní fyzikální vyšetření** včetně **orientačního vyšetření** sluchu, zraku, kůže a orientačního neurologického vyšetření, s důrazem na posouzení stavu a funkce orgánů a systémů, které budou zatěžovány při výkonu práce nebo přípravě na budoucí povolání a jeho výkonu, a s přihlédnutím k případné disabilitě posuzované osoby,
- **základní chemické vyšetření moče** ke zjištění přítomnosti bílkoviny, glukózy, ketonů, urobilinogenu, krve a pH moče

Obsah lékařské prohlídky – rozsah vyšetření

- Další odborná vyšetření vyžadovaná z důvodů zdravotního stavu nebo pracovních podmínek - **určuje posuzující lékař**
- U zaměstnanců vykonávajících rizikové práce nebo práce při kterých může být ohroženo zdraví zaměstnance nebo jiných osob se základní vyšetření rozšiřuje vždy o odborná vyšetření uvedená v příloze vyhlášky
- U nerizikových prací a u studentů a žáků se mohou provést vyšetření podle přílohy pokud to vyžaduje jejich zdravotní stav nebo pracovní podmínky

Rozsah PLS

- Rozsah PLS rozdělený na čas na provádění pracovnělékařských prohlídek a na dohled a poradenství
- **celková doba nezbytná k provádění PLS**
- se stanoví na základě součtu min. času potřebného k zajištění pracovnělékařských prohlídek s ohledem na náročnost prací
- a min. času potřebného na jedno pracovní místo za rok pro poradenství a dohled nad pracovními podmínkami, včetně školení
- Čas potřebný k provedení dohledu a poradenství lze zvýšit zejména při zohlednění velikosti a umístění jednotlivých pracovišť zaměstnavatele,
- charakteru rizika,
- počtu žáků nebo studentů účastnících se na praktickém vyučování nebo praktické přípravě na pracovištích
- nebo osob se zdravotním postižením.

Je-li počet zaměstnanců **nižší než 10**, celková doba se stanoví v **rozsahu minimálně pro 10 zaměstnanců.**

Minimální čas k zajištění lékařských prohlídek

- Vstupní – kat. 1 a 2 – 40 minut
 - kat. 2R, 3 a 4 + činnosti pro kt. jsou stanoveny požadavky jinými předpisy – 60 minut
- Periodická – kat. 1 a 2 – 30 minut
 - kat. 2R, 3 a 4 + činnosti pro kt. jsou stanoveny požadavky jinými předpisy – 40 minut
- Mimořádná – všechny kat. – 30 minut
 - v rozsahu periodické - kat 2R,3 a4 – 40 minut
- Výstupní – kat. 1 a 2 – 30 minut
 - kat. 2R, 3 a 4 + činnosti pro kt. jsou stanoveny požadavky jinými předpisy – 40 minut
- *Podkladem pro stanovení časů byla vyhl. č.134/1998 Sb., kterou se vydává seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami*

Minimální čas potřebný na 1 pracovní místo za rok pro poradenství a dohled nad pracovními podmínkami, včetně školení

- 10 minut – kat. 1
- 20 minut -2 + činnosti pro které jsou podmínky zdravotní způsobilosti stanoveny jinými právními předpisy
- 40 minut - kat. 2R, 3 a 4
- V časovém rozsahu se nezohledňuje účast poskytovatele PLS při jednorázových expertízách a měření

Dohled nad pracovními podmínkami

- Při výkonu pravidelného dohledu se zohledňuje zdravotní náročnost práce a charakter podmínek na pracovištích
- pravidelný dohled se vykonává nejméně **jednou za kalendářní rok,**
- **u prací kategorie 1 jedenkrát x za 2 roky.**

Náležitosti žádosti o provedení prohlídky

- Identifikační údaje zaměstnavatele
- Identifikační údaje zaměstnance
- údaje o pracovním zařazení zaměstnance nebo osoby ucházející se o zaměstnání,
- druhu práce, režimu práce a zdravotních a bezpečnostních rizicích práce, za kterých je nebo má být vykonávána, a míře těchto rizik
- Druh požadované prohlídky
- Důvod k provedení prohlídky

Lékařský posudek

Lékařský posudek je vydáván podle zákona č.373/2011 Sb
Náležitosti podle vyhlášky č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci a **79/2013 Sb., o pracovnělékařských službách**, vyhl. č. 277/2004 Sb., č.393/2006 Sb...)

- Identifikační údaje zaměstnavatele
- údaje o pracovním zařazení zaměstnance nebo osoby ucházející se o zaměstnání,
- druhu práce, režimu práce a zdravotních a bezpečnostních rizicích práce, za kterých je nebo má být vykonávána, a míře těchto rizik
- posudkový závěr
- termín provedení mimořádné prohlídky, je-li takový postup důvodný

Lékařský posudek

– posudkový závěr – posuzovaná osoba

- » je zdravotně způsobilá
- » je zdravotně způsobilá s podmínkou
- » je zdravotně nezpůsobilá
- » pozbyla dlouhodobě zdravotní způsobilost

*Vazba na § 41(převedení na jinou práci) a § 52
(výpověď) zákoníku práce*

– poučení // zákon stanoví výslovně –

- » v jaké lhůtě je možno návrh na přezkoumání podat,
- » od kterého dne se tato lhůta počítá a
- » zda má nebo nemá návrh na přezkoumání odkladný účinek

Lékařský posudek

- Posudek musí být vydán **do 10 dnů** od obdržení posledního podkladu u NzP **do 30 dnů**
- Lhůta do obdržení posledního výsledku vyšetření neběží
- lze ho **uplatnit do 90 dnů** od vydání, nebo **do 10 prac. dnů** po doručení potvrzeného posudku v případě odvolání
- Pro účely posouzení dalšího trvání zdravotní způsobilosti lze lékařskou prohlídku posuzované osoby **provést nejdříve 90 dnů** před koncem platnosti dosavadního lékařského posudku.
- Možnost provedení lékařské prohlídky při změně zdravotní způsobilosti nebo zdravotního stavu nebo podezření na tyto změny tím není dotčena.

Lékařský posudek

- Lékařský posudek se nevydá, jestliže se posuzovaná osoba odmítne podrobit lékařské prohlídce nebo vyšetření, které je její součástí
- na posuzovanou osobu se pohlíží jako **na zdravotně nezpůsobilou**, oznámí se to posuzovanému a žadateli
- Poskytovatel, který lékařský posudek vydal, zajistí neprodleně jeho prokazatelné předání
 - a) **posuzované osobě** a
 - b) **osobě, která o posouzení zdravotní způsobilosti posuzované osoby oprávněně požádala (zaměstnavatel)**
- Prokazatelné předání: osobně ztvrzené podpisem, doručení poštou, elektronicky s elektronickým podpisem

Lékařský posudek

- Lékařský posudek se též považuje za prokazatelně předaný, jestliže osoba oprávněná k převzetí posudku odmítne posudek převzít nebo jeho převzetí stvrdit podpisem
- tuto skutečnost zaznamená posuzující lékař do ZD vedené o posuzované osobě
- záznam podepíše posuzující lékař a další zdravotnický pracovník přítomný převzetí posudku
- v případě odmítnutí převzetí lékařského posudku doručovaného prostřednictvím provozovatele poštovní služby se považuje posudek za doručený **uplynutím 10 dnů od oznámení** o uložení na poště.

Lékařský posudek

■ právní účinky posudku

a) se závěrem o zdravotní nezpůsobilosti, dlouhodobém pozbytí zdravotní způsobilosti posuzované osoby nebo zdravotní způsobilosti s podmínkou nastávají pro osobu, které byl předán, **dnem jeho prokazatelného předání,**

b) se závěrem o zdravotní způsobilosti posuzované osoby

c) o zdravotním stavu

nastávají pro osobu, které byl předán,

dnem, kdy končí platnost předcházejícího posudku, nejdříve však

dnem uplynutí lhůty pro podání návrhu na jeho přezkoumání nebo

dnem prokazatelného doručení rozhodnutí o potvrzení posudku správním úřadem, který poskytovateli udělil oprávnění k poskytování zdravotních služeb

Lékařský posudek

■ platnost posudku

- a) uplynutím doby, na kterou byl vydán,
- b) dnem, kdy měla být podle jiného právního předpisu nebo rozhodnutím orgánu ochrany veřejného zdraví nebo posuzujícího lékaře nebo jiné k tomu oprávněné osoby provedena lékařská prohlídka za účelem nového posouzení zdravotní způsobilosti posuzované osoby,
- c) dnem, kterým nastaly právní účinky lékařského posudku vydaného pro stejný účel a za stejných podmínek
- d) ukončením pracovněprávního nebo služebního vztahu, jde-li o posudek o zdravotní způsobilosti k práci;
to neplatí, je-li nejdéle do 3 měsíců ode dne jeho ukončení pracovněprávní vztah se stejným výkonem práce znovu uzavřen se stejným zaměstnavatelem, pokud v době od jeho ukončení nedošlo ke změně nebo vývoji zdravotního stavu posuzované osoby

Přezkum lékařského posudku

- Možnost pro posuzovanou osobu i osobu, které vznikají práva nebo povinnosti (*zaměstnavatel*), podat žádost o přezkum k poskytovateli, který posudek vydal, **do 10 pracovních (PN do 3 pracovních) dnů** od předání posudku,
- Povinnost poskytovatele písemně oznámit podání návrhu druhé osobě
- Pokud nebyl podán návrh na přezkoumání je posudek platný – právně účinný
- Negativní – dnem předání,
- Pozitivní – koncem platnosti předcházejícího posudku + uplynutím lhůty k podání návrhu na přezkum+ doručení konečného rozhodnutí
- Pokud poskytovatel ZS návrhu na přezkoumání nevyhoví, postoupí **jej do 10 pracovních dnů** jedná-li se o posudek o zdravotní způsobilosti jako odvolání správnímu orgánu, který vydal registraci poskytovateli ZS nebo je jeho zřizovatelem
- (v ostatních případech **do 30 dnů, PN do 5 pracovních dnů**)

Přezkum lékařského posudku

- Pokud byl podán návrh na přezkoumání LP, není tento platný a nelze podle něho postupovat do doby jeho potvrzení rozhodnutím správního orgánu
- Při vyhovění návrhu na přezkoumání v rámci autoremedury a vydání nového lékařského posudku vzniká opět právo podat návrh na jeho přezkoumání
- Při vyhovění v autoremeduře se napadený posudek bezodkladně zruší a vydá posudek nový
- Návrh na přezkoumání nemá odkladný účinek, pokud ze závěru vyplývá, že osoba je pro posuzovaný účel
- zdravotně nezpůsobilá,
- způsobilá s podmínkou
- nebo pozbyla dlouhodobě zdravotní způsobilost

Přezkum lékařského posudku

- Správní orgán hodnotí zda:
- Bylo provedeno posouzení a posudek vydán oprávněným poskytovatelem
- Byly provedeny prohlídky stanovené právním předpisem nebo které indikoval posuzující lékař
- Byl zdrav. stav posuzované osoby zjištěn úplně
- Závěr o posouzení zdrav. způsobilosti odpovídá aktuálně zjištěnému zdravotnímu stavu
- Při přezkoumávání posudku SO **vychází z podkladů předaných poskytovatelem**
- Může **vyzvat k doplnění podkladů** nebo **požadovat odborné stanovisko** od odborně způsobilých osob
- **Běh lhůt se v těchto případech přerušuje**
- Při přezkoumání posudku se použije část čtvrtá správního řádu.

Přezkum lékařského posudku

- Správní orgán rozhodne do 30 pracovních dnů od doručení spisu, lhůta může být prodloužena o 15 pracovních dnů
- Návrh zamítne a posudek potvrdí
- Napadený posudek zruší a vrátí věc poskytovateli k vydání nového posudku
- Napadený posudek zruší (*pominuly důvody k vydání nového posudku*)
- Další návrh na přezkoumání posudku potvrzeného nebo zrušeného nelze podat – rozhodnutí správního úřadu je konečné

3.5. Hluk

- **A. Nemoci vylučující zdravotní způsobilost k práci, zejména**
 - prognosticky závažné poruchy sluchu,
 - Wegenerova granulomatóza.
- **B. Nemoci, u kterých lze posuzovanou osobu uznat za zdravotně způsobilou k práci na základě závěru odborného vyšetření, zejména**
 - závažné poruchy sluchu,
 - chronické záněty středouší,
 - neurotizující ušní šelesty,
 - chronické neurózy.
- **Vstupní prohlídka:** základní vyšetření, ORL vyšetření, prahová tónová audiometrie
- **Periodická prohlídka:** základní vyšetření, orientační ORL vyšetření, screeningová audiometrie, po 10 letech od začátku expozice ORL vyšetření a prahová tónová audiometrie
- **Výstupní prohlídka:** vyšetření v rozsahu vstupní prohlídky
- **Následné prohlídky:** 0

3.8 Vibrace s přenosem na horní končetiny

- **Vstupní prohlídka:** základní vyšetření, vodní chladový test, prstová pletyzmografie, EMG v rozsahu stanovení distální motorické latence středových nervů
- **Periodická prohlídka:** základní vyšetření, vodní chladový test, prstová pletyzmografie
- **Výstupní prohlídka:** základní vyšetření, vodní chladový test, prstová pletyzmografie, EMG v rozsahu stanovení distální motorické latence středových nervů
- **Následné prohlídky:** 0

4.3. Lokální svalová zátěž končetin

- **Vstupní prohlídka:** základní vyšetření, EMG v rozsahu stanovení distální motorické latence středových nervů
- **Periodická prohlídka:** základní vyšetření
- **Výstupní prohlídka:** základní vyšetření, EMG v rozsahu stanovení distální motorické latence středových nervů
- **Následné prohlídky:** 0

1.5. Řízení motorových vozidel s výjimkou řidičů podle § 87 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích

- **A. Nemoci vylučující zdravotní způsobilost k řízení motorového vozidla, pokud je tato činnost vykonávána jako obvyklá součást výkonu práce nebo jsou přepravovány do místa výkonu práce další osoby**
- Použije se příloha č. 3 vyhlášky č. 277/2004 Sb., (vyhláška o zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel), a to v rozsahu vymezení pro skupinu 2.
- **B. Nemoci, u kterých lze posuzovanou osobu uznat za zdravotně způsobilou k řízení motorového vozidla, pokud je tato činnost vykonávána jako obvyklá součást výkonu práce nebo jsou přepravovány do místa výkonu práce další osoby**
- Použije se příloha č. 3 vyhlášky o zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel, a to v rozsahu vymezení pro skupinu 2.

1.5. Řízení motorových vozidel s výjimkou řidičů podle § 87 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích

- **Vstupní prohlídka:** základní vyšetření, orientační vyšetření zraku (ostrost, barvocit a prostorové vidění - perimetr)
- **Periodické prohlídky:** základní vyšetření, orientační vyšetření zraku (ostrost, barvocit a prostorové vidění - perimetr)
- **Lhůty periodických prohlídek:** 1x za 6 let, po dovršení 50 let věku 1x za 4 roky
- **Výstupní prohlídka:** základní vyšetření
- **Následné prohlídky:** 0

9. Práce ve výškách nad úrovní terénu a nad volnou hloubkou nad 10 metrů, kdy je nutné použít prostředky osobní ochrany, kterými jsou osobní ochranné prostředky proti pádu

- **A. Nemoci vylučující zdravotní způsobilost k práci, zejména**
 - vertigo jakékoliv etiologie,
 - opakované závažné záchvatové a kolapsové stavy s poruchami vědomí nebo hybnosti,
 - nekorigovatelné poruchy zraku, závažné poruchy prostorového vidění, prognosticky závažné duševní poruchy a poruchy chování,
 - současná prokázaná alkoholová a drogová závislost.
- **B. Nemoci, u kterých lze posuzovanou osobu uznat za zdravotně způsobilou k práci na základě závěru odborného vyšetření, zejména**
 - poruchy stability a rovnováhy,
 - nemoci s potenciálními stavy bezvědomí,
 - nekorigované poruchy zraku, porucha prostorového vidění a barvocitu,
 - nedoslýchavost znemožňující komunikaci a percepci výstražných zvukových signálů,
 - poruchy pohybového a podpůrného systému omezující pohyblivost,
 - závažné duševní poruchy a poruchy chování,
 - alkoholová a drogová závislost v anamnéze.

9. Práce ve výškách nad úrovní terénu a nad volnou hloubkou nad 10 metrů, kdy je nutné použít prostředky osobní ochrany, kterými jsou osobní ochranné prostředky proti pádu

- **Vstupní prohlídka:** základní vyšetření, zkouška rovnováhy včetně Rombergova testu
- **Periodická prohlídka:** základní vyšetření a zkouška rovnováhy včetně Rombergova testu
- **Výstupní prohlídka:** základní vyšetření
- **Následné prohlídky:** 0

Děkuji Vám za pozornost

